

Prof. dr hab. Andrzej Pelisiak
Instytut Archeologii
Uniwersytet Rzeszowski

Łódź, 31.10.2024

Recenzja

osiągnięć naukowych i pozostałego dorobku naukowego doktor Magdaleny Sudoł-Procyk
w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk
humanistycznych, w dyscyplinie archeologia

Podstawowe dane o Kandydatce

Pretendująca do nadania stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk humanistycznych w dziedzinie archeologia Pani dr Magdalena Sudoł-Procyk jest badaczką znaną i uznaną w polskich i międzynarodowych środowiskach naukowych. O początku swojej drogi archeologicznej związana jest z Uniwersytetem Mikołaja Kopernika w Toruniu. Tam studiowała w Instytucie Archeologii. W 2003 roku uzyskała magisterium na podstawie obronionej z wyróżnieniem rozprawy „Wieloaspektowa analiza środkowopaleolitycznych, asymetrycznych form tylcowych z Jaskini Biśnik”, napisanej pod kierunkiem prof. dr. hab. K. Cyrka (recenzent prof. dr hab. Jolanta Małecka-Kukawka). W 2013 roku uzyskała stopień naukowy doktora nauk humanistycznych w dyscyplinie archeologia (doktorat obroniony z wyróżnieniem), nadany uchwałą Rady Wydziału Nauk Historycznych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 17 września 2013 roku, na podstawie rozprawy pt.: „Kultura mikocka na ziemiach polskich” (promotor: prof. dr hab. K. Cyrek, recenzenci: prof. dr hab. Stefan Karol Kozłowski, prof. dr hab. Jan Michał Burdukiewicz).

Pani dr Magdalena Sudoł-Procyk po magisterium odbyła studia doktoranckie (1.10.2003 – 30.11.2004) na Wydziale Nauk Historycznych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. W okresie 1.12.2004 – 30.09.2015 r. była zatrudniona na stanowisku asystenta w Zakładzie Starszej i Środkowej Epoki Kamienia w Instytucie Archeologii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. W okresie 1.10. 2015 – 30.08. 2018 r. Była zatrudniona na stanowisku adiunkta w tej samej instytucji. Od 1.10. 2019 r. (po zmianach organizacyjnych w Instytucie Archeologii) jest zatrudniona na stanowiska adiunkta w Katedrze Archeologii Środowiskowej i Paleoekologii Człowieka w Instytucie Archeologii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu.

Tytuł osiągnięcia naukowego stanowiącego podstawę ubiegania o nadanie stopnia doktora habilitowanego

Podstawą ubiegania się przez dr M. Sudoł-Procyk o stopień naukowy doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie archeologia są dwa cykle publikacji określone jako osiągnięcia naukowe, zatytułowane: „Osadnictwo pradziejowe Doliny Wodącej i Doliny Udorki (Wyżyna Częstochowska)” oraz „Znaczenie regionu środkowej części Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej z perspektywy wydobycia, użytkowania i dystrybucji surowców krzemionkowych w pradziejach”. Pierwsze z nich to powiązane tematycznie 15 artykułów naukowych, których dr M. Sudoł-Procyk jest jedynym autorem (3 publikacje) lub współautorem (12 publikacji). Osiągnięcie drugie, to 12 artykułów naukowych powiązanych tematycznie, których problematyka w znacznym zakresie nawiązuje do zagadnień zaprezentowanych w osiągnięciu pierwszym. Dwa z nich są autorstwem Habilitantki, w pozostałych jest współautorką).

Pełne informacje bibliograficzne umieszczone są odpowiednio dla osiągnięcia pierwszego w części 4.1.2 autoreferatu habilitantki w punktach 01.1-01-15, osiągnięcia drugiego w części 4.2.2 w punktach 02.1 – 02.12.

Dorobek publikacyjny i dane naukometryczne

Jako imponujący należy uznać dorobek publikacyjny Habilitantki.

- Jest współredaktorką dwóch monografii naukowych wydanych po doktoracie (punkt II.1, Załącznik 4);
- współautorką 4 rozdziałów w recenzowanych pracach zbiorowych wydanych przed uzyskaniem stopnia doktora (punkt II.2, Załącznik 4);
- jedyną autorką trzech i współautorką 12 rozdziałów w pracach zbiorowych wydanych po uzyskaniu doktoratu (punkt II. 2 Załącznik 4);
- członkiem redakcji dwóch monografii naukowych wydanych po uzyskaniu stopnia doktora (punkt II. 3, Załącznik 4);
- współredaktorką trzech innych monografii naukowych wydanych po uzyskaniu stopnia doktora.

Dr Magdalena Sudoł-Procyk jest autorką 5 i współautorką 36. artykułów naukowych punkt II.4, Załącznik 4). 6 artykułów zostało opublikowanych przed uzyskaniem przez Habilitantkę stopnia doktora, pozostałe (36) po Jej doktoracie.

Jest również autorką 10. Recenzji artykułów naukowych zamieszczonych w czasopismach polskich i zagranicznych. Była również członkinią komitetu redakcyjnego Archaeologia

Polona: Vol. 60 (2022): Special theme: THE LORDS OF FLINT – 100th anniversary of the discovery of the prehistoric striped flint mines in Krzemionki.

Dane naukometrycznych publikacji Habilitantki są jak poniżej:

- sumaryczny wskaźnik Impact Factor – 42.043;
- liczba cytowani Habilitantki:
 - wg. Web of Science: 169, w tym 18 autocytowań,
 - wg. Scopus: 220, w tym 50 autocytowań,
 - wg. Google Scholar: 347, w tym 110 autocytowań,
- informacja o posiadanym indeksie Hirscha:
 - wg. Web of Science: 7
 - wg Scopus: 8
 - wg Google Scholar: 9
- informacja o liczbie punktów MNiSW:
 - redakcje : 80
 - rozdziały w pracach zbiorowych: 195
 - czasopisma: 1963

Informacja o najważniejszych czasopismach, w ramach których Kandydatka publikowała swoje prace naukowe

Zdecydowana większość publikacji naukowych Dr. Magdaleny Sudoł-Procyk ukazała się w czasopismach o międzynarodowym lub światowym odbiorze charakteryzujących się długą obecnością w obiegu naukowym i bardzo wysokim prestiżem. Do najważniejszych z nich można zaliczyć: *Antiquity. Project Gallery* (Department of Archaeology at Durham University Cambridge University Press); *Journal of Archaeological Science* (Elsevier); *Quaternary International* (The Journal of the International Union for Quaternary Research, Elsevier); *Anthropologie. International Journal of Human Diversity And Evolution* (Anthropos institute, Moravian museum v Brně); *Anthropologie. International Journal of the Science of Man* (Anthropos institute, Moravian museum v Brně); *International Journal of Osteoarchaeology* (John Wiley and Sons Ltd); *PLoS ONE* (PLOS); *Študijné zvesti, Archeologického ústav SAV* (Archeologický ústav SAV); *Przegląd Archeologiczny* (Instytut Archeologii i Etnologii PAN); *Sprawozdania Archeologiczne* (Instytut Archeologii i Etnologii PAN); *Przegląd Geologiczny* (Państwowy Instytut Geologiczny); *Archaeologia Polona* (Instytut Archeologii i Etnologii PAN); *Folia Malacologica* (The Association of Polish

Malacologists); *Acta Universitatis Nicolai Copernici, Archeologia* (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu).

Ocena osiągnięć naukowych Habilitantki

Zdecydowana większość publikacji habilitantki dotyczy badań wielodyscyplinarnych. W pracach współautorskich dr Magdalena Sudoł-Procyk odgrywała wiodącą rolę, a często Ona, lub Jej badania były inspiracją do powstania ważnych publikacji, które na trwale zaznaczyły się w międzynarodowej literaturze naukowej.

Prace wskazane przez Habilitantkę jako pierwsze osiągnięcie („Osadnictwo pradziejowe Doliny Wodącej i Doliny Udorki (Wyżyna Częstochowska)”) dotyczą osadnictwa pradziejowego w środkowej części Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej, głównie w obrębie sąsiadujących ze sobą dolin Wodącej i Udorki. Jest to jednocześnie podstawowy obszar Jej badań, w których uczestniczyła lub nimi kierowała od czasów studiów uniwersyteckich. Są to prace wieloautorskie prezentujące multidyscyplinarne podejście do badań pradziejowych. Odzwierciedlają, do pewnego stopnia historię zainteresowań Dr Sudoł-Procyk poczynając od badań w Jaskini Biśnik a kończąc na wieloaspektowym opracowaniu materiałów krzemieniarskich ze stanowiska Kleszczowa 9.

Cykl artykułów wchodzących w skład drugiego osiągnięcia naukowego („Znaczenie regionu środkowej części Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej z perspektywy wydobywania, użytkowania i dystrybucji surowców krzemionkowych w pradziejach”) dotyczy odkryć najnowszych. Odkrycie w rejonie Udorki wychodni i miejsc pozyskiwania tzw. krzemieni czekoladowych i pasiastych będzie miało ważne konsekwencje w badaniach nad gospodarką tymi surowcami w pradziejach. Wychodnie krzemieni czekoladowych znane były, przed badaniami dr Sudoł-Procyk, z obszarów w otoczeniu Gór Świętokrzyskich. Surowce te wykorzystywano od paleolitu, a we wczesnym neolicie były jednymi z podstawowych, a wykonane z nich przedmioty odkrywano setki kilometrów od wychodni. Zarejestrowanie wychodni krzemieni czekoladowych w rejonie Udorki, w środkowej części Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej, sugeruje modyfikację ustaleń dotyczących dystrybucji tych surowców (i wykonanych z nich przedmiotów) w pradziejach, w tym wypadku poprzez uwzględnienie wychodni z tego rejonu. Tamtejsze odkrycia Habilitantki oraz jej publikacje (cykl artykułów określonych jako osiągnięcie „Znaczenie regionu środkowej części Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej z perspektywy wydobywania, użytkowania i dystrybucji surowców krzemionkowych w pradziejach”) stanowią niepodważalny wkład w wiedzę o surowcach

krzemiennych oraz ich wykorzystaniu w pradziejach a ich znaczenie dalece wykracza poza problematykę lokalną czy regionalną.

Prace wskazane przez Habilitantkę w ramach obu osiągnięć naukowych należy uznać za istotny wkład w wiedzę o osadnictwie pradziejowym w środkowej części Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej. Zawierają one ważne i nowe informacje pozyskane w rezultacie perfekcyjnie prowadzonych badań terenowych, wieloaspektowych analiz materiału źródłowego oraz informacji przyrodniczych, geologicznych i paleogeograficznych. Jednocześnie prowokują do dyskusji na wieloma aspektami pradziejów. Nie mam wątpliwości, co do tego, że na trwale zapiszą się na czołowych miejscach bibliografii badań nad pradziejami centralnej Europy.

Inne osiągnięcia naukowe, osiągnięcia dydaktyczne, organizacyjne i popularyzujące naukę.

Dr Magdalena Sudoł-Procyk aktywnie uczestniczyła jako kierownik lub wykonawca w pracach zespołów badawczych realizujących projekty finansowane w drodze konkursów. Przed uzyskaniem stopnia doktora:

1. 2011-2014 *Osadnictwo paleolityczne doliny Wodącej i doliny Udorki (Wyżyna Częstochowska) na tle uwarunkowań paleośrodowiskowych*, PRELUDIUM 1, NCN UMO-2011/01/N/HS3/01299 – kierownik.

2. 2009-2012 *Przyrodnicze i kulturowe aspekty środkowopaleolitycznego osadnictwa w Jaskini Biśnik*, konkurs MNiSW (kierownik prof. dr hab. K. Cyrek), 3182/B/H03/2009/37 N N109 318237 - wykonawca.

Po uzyskaniu stopnia doktora:

1. 2015-2018 *Spółeczności łowiecko-zbierackie w młodszej części ostatniego zlodowacenia i wczesnym holocenie w środkowej części Jury Polskiej - chronologia, tło kulturowe i znaczenie rejonu południowej części Wyżyny Ryczowskiej*, konkurs SONATA 8 NCN UMO- 2014/15/D/HS3/01302 – kierownik.

2. 2019-2025 *Krzemień czekoladowy na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej. Wydobywanie, użytkowanie i dystrybucja*, SONATA BIS 8 NCN UMO 2018/30/E/HS3/00567 – kierownik.

3. 2023-2025 *Digitization of archaeological and environmental collections with a 3D scanner using white LED light technology dedicated for precise measurements with color*, konkurs ID_UB „Inwestycje aparaturowe”, 90-SIDUB.6102.6.203.AP- kierownik.

4. 2014-2017 *Wykorzystanie zmian diagenetycznych do określania homogeniczności*

zespółów kości kopalnych ze stanowisk archeologicznych, SONATA 7 NCN (kierownik dr M.T. Krajcarz), UMO-2014/13/D/HS3/03842 - wykonawca.

5. 2015-2018 *Procesy kształtujące paleolityczne stanowiska jaskiniowe - wieloaspektowa analiza poziomów kulturowych w plejstocenijskich osadach jaskiniowych (na przykładzie środkowej części Jury Polskiej)*, OPUS 8 NCN (kierownik prof. dr hab. K. Cyrek), UMO- 2014/15/B/HS3/02472 - wykonawca.

6. 2021-2025 *Przejście z paleolitu dolnego do środkowego w Europie środkowej poza linią Moviusa*, OPUS 20 NCN (kierownik dr hab. Andrzej Wiśniewski), UMO-2020/39/B/HS3/02277 - wykonawca.

Uczestniczyła również w innych zespołach badawczych i w czterech projektach międzynarodowych, tj. w:

1. Projekcie dr Marine Frouin z Luminescence Dating Research Laboratory, Stony Brook University w USA, pt.: „Sediments as an archive of time: a micro-regional study of the Pleistocene-Holocene transition in southern Poland (2022 rok).
 2. Projekcie dr Viviane Slon z Historical and Prehistorical Genetics Laboratory, Tel Aviv University w Izraelu, pt. „Sediments as an archive of human presence within changing ecosystems: a micro-regional study of the Pleistocene-Holocene transition in southern Poland” (2022 rok).
 3. Projekcie pt.: “Sediments as an archive of time, environment, and human presence: a micro-regional study of the Pleistocene-Holocene transition in southern Poland” (lata 2023-2025).
 4. Jako wykładowca w Training School on "Knapping in Silicon Valley: Modern Tech for Ancient Objects", w ramach programu COST Action program "Integrating Neandertal Legacy: From Past to Present – iNEAL" (CA19141), Working Group 2 (Cultural Data) (2024 rok).
- Była również członkinią członkini Priorytetowego Zespołu Badawczego UMK „Environmental Archaeology Research Team”- EART, utworzonego w ramach Programu „Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza” (2020-2022) oraz zespołu „Past Environment, Societies and Cultures – Multidisciplinary Perspective” - PAST, działającego w ramach Uniwersyteckiego Centrum Doskonałości (University Centre of Excellence), w obszarze badawczym „Interacting Minds, Societies, Environments” - IMSert, Programu „Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza” (2020-2024).

Dr Magdalena Sudoł-Procyk prezentowała wyniki swoich badań na licznych konferencjach naukowych krajowych i zagranicznych. Jej pierwsze wystąpienia miały miejsce niemal

bezpośrednio po ukończeniu studiów magisterskich. Do uzyskania stopnia doktora była autorką lub współautorką 13. prezentowanych referatów. Jej aktywność konferencyjna uległa dynamice po uzyskaniu stopnia doktora, co znajduje odzwierciedlenie w 43. przedstawionych referatach oraz 16 referatach, których była współautorką, zaś uczestnictwo w 16 konferencjach miało postać *non in person*. Należy zaznaczyć, iż była również członkinią komitetów organizacyjnych międzynarodowych konferencji dedykowanych problematyce epoki kamienia, wytwórczości krzemieniarskiej, kopalnictwa skał krzemionkowych, speleologii,

Dydaktyka uniwersytecka

Godne podkreślenia jest ważne miejsce, jakie w życiu naukowych dr Sudoł-Procyk zajmuje dydaktyka uniwersytecka. Prowadziła i prowadzi zajęcia dla studentów pierwszego i drugiego stopnia tj. wykłady, konwersatoria, ćwiczenia, organizowała i prowadziła praktyki terenowe na stanowiskach jaskiniowych i otwartych oraz miejsca wydobywania krzemienia. Była organizatorem i opiekunem wielu wycieczek dydaktycznych. Recenzowała 11 prac licencyjnych i magisterskich oraz była promotorem pomocniczym dwóch doktoratów. Była członkinią komisji egzaminów dyplomowych finalizujących procedury licencyjne i magisterskie w dziedzinie archeologia realizowanych na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu.

Działalność popularyzatorska.

Habilitantka duże znaczenie przypisuje upowszechnianiu swoich badań i wiedzy o archeologii. Formy i zakres tych działań budzą uznanie. Systematycznie aktualizowane informacje publikowane są w Internecie, na indywidualnych stronach profilowych, stronach projektów naukowych oraz na stronach Facebook. Organizuje i prowadzi warsztaty i pogadanki dla młodzieży szkolnej, problematyka archeologiczna i speleologiczna jest prezentowana przez nią na różnych forach, udziela wywiadów, publikuje w czasopiśmie popularnonaukowych.

Nagrody i wyróżnienia

Za działalność naukową i organizacyjną dr Magdalena Sudoł-Procyk została uhonorowana:

- Nagrodą zespołową Rektora UMK II stopnia za osiągnięcia organizacyjne - pozyskanie środków zewnętrznych na realizację celów statutowych w ramach projektu „Przyrodnicze

i kulturowe aspekty osadnictwa środkowopaleolitycznego w Jaskini Biśnik” (2010 rok)
- Medalem dr inż. Marii Markowicz-Łohinowicz I stopnia nadanym przez Polskie Towarzystwo Przyrodników Kopernika (Sekcja Speleologiczna), za współautorstwo publikacji „Paleolit Jaskini Biśnik (Polska Południowa) w tle środowiska” w Quaternary International (2021 rok).

Inne

Dr Magdalena Sudoł-Procyk była członkinią komisji stypendialnych w Szkole Doktorskiej Nauk Humanistycznych, Teologicznych i Artystycznych - Academia Artium Humaniorum na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu oraz w komisjach rozstrzygających konkursy na stanowisko adiunkta i doktoranta stypendysty. Habilitantka uczestniczyła także w zespołach oceniających wnioski o finansowanie badań. Dr Magdalena Sudoł-Procyk jest autorką opracowań materiałów krzemiennych z badań stanowisk ulokowanych na trasie autostrady A1 oraz analiz materiału krzemiennego z badań stanowisk w woj. Śląskim.

Dr Magdalena Sudoł-Procyk jest członkinią międzynarodowych stowarzyszeń naukowych: Stowarzyszenia Krzemieniarskiego SKAM; Sekcji Speleologicznej Polskiego Towarzystwa Przyrodników im. Kopernika w Krakowie (członek zarządu), International Union of Prehistoric and Protohistoric Sciences – UISPP, European Association Archaeologist – EAA, Polish Archaeological Institute at Athens – PAIA.

Odbyła staże naukowe w ramach projektu Leonardo da Vinci II – ARCHEO-TOR, Królewskie Muzeum Historii i Sztuki w Brukseli, Belgia (Musée Royaux d'Art et d'Histoire) w Brukseli (opiekun naukowy: dr Valery Sitlivy), 05.01 – 09.03.2007 ; oraz w ramach grantu UMK na wyjazdy zagraniczne młodych pracowników naukowych „Funduszu Młodych”, Instytut „Anthropos”, Morawskie Muzeum Ziemi (Ústav Anthropos Moravského zemského muzea) w Brnie, Czechy (opiekun naukowy: doc. Karel Valoch), 22.09 – 19.10.2008 .

Jej aktywność naukową odzwierciedlają również liczne pobyty badawcze w archeologicznych instytucjach krajowych i zagranicznych (Instytut Archeologii i Etnologii PAN w Warszawie, uniwersyteckie instytuty archeologii, muzea). Tu wymienić należy również współpracę np. z Instytutem Nauk Geologicznych PAN, Instytutem Archeologii Austriackiej Akademii Nauk we Wiedniu, Katedrą Geologii Klimatycznej Wydziału Geologii UW, Instytutu Botaniki im. W. Szafera Polskiej Akademii Nauk.

Konkluzja

Osiągnięcie naukowe przedstawione przez dr Magdalenę Sudoł-Procyk jako podstawa ubiegania się o stopień naukowy doktora habilitowanego nauk humanistycznych w dyscyplinie archeologia to dwa cykle publikacji opatrzone tytułami *Osadnictwo pradziejowe Doliny Wodącej i Doliny Udorki (Wyżyna Częstochowska)*” oraz *Znaczenie regionu środkowej części Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej z perspektywy wydobywania, użytkowania i dystrybucji surowców krzemionkowych w pradziejach*. Te ważne prace stanowią znaczący wkład w wiedzę o pradziejach centralnej Europy. Imponujący i wartościowy jest pozostały dorobek naukowy Habilitantki (publikacje, udział w konferencjach naukowych i ich organizacja, kierowanie i uczestnictwo w projektach badawczych finansowanych w ramach grantów Narodowego Centrum Nauki). Na podkreślenie zasługuje Jej zaangażowanie w zróżnicowaną i rozbudowaną dydaktykę uniwersytecką. Nie mam wątpliwości, co do tego, że Habilitantka spełnia wymagania stawiane ubiegającym się o nadanie stopnia doktora habilitowanego określone w Ustawie Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce z dnia 20 lipca 2018 r. (Dz.U. 2018 poz.1668).

Z przekonaniem i satysfakcją pozytywnie oceniam i rekomenduję wniosek Pani dr Magdaleny Sudoł-Procyk do dalszych etapów procedowania o nadanie Jej stopnia doktora habilitowanego w dyscyplinie archeologia.

